St. 238 Poštnina plačana (Tassa pagata con la posta) ...o 4. oktobra 1924. Posamezna številka 20 cent. Letnik XLIX

Izhaja, izvzemši pondeljek, vsak dan z... Asiškega št. 20, I. nadstropje. Dopisi naj ... pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne ... Prof. F. Peric. — Lastnik tiskarna Edinost. — ... naročnina znaša za mesec L 7.—, 3 mesece L 19.50, pol leta L 3... in celo leto L 60.— Za inozemstvo mesečno 5 lir več. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

...knjižnica LJUBLJANA — Jugoslavija

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 cent. osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov mm po L 2 — Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L 2. — Oglasi, naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Preokret v Jugoslaviji

Poznani poznavalec stvari in dogodkov med Jugosloveni, Hermann Wendel, je pod ... pred meseci kaj zanimivo in z odkrito simpatijo sestavljeno karakteristiko Nikole Pašića kot politika, državnika in človeka. Ugotovil je kot zgodovinsko dejstvo, da je ime Pašićevo nerazdružljivo spojeno z zgodovino srbskega osvobojenja. Predočil je Pašića kot politika in državnika bistrega pogleda v daljavo in globino, jasnih in preračunjenih koncepcij, hladnega računarja nezlomljive volje in neomajne doslednosti v zasledovanju postavljenih si ciljev, ki ga nobena očitanja, nobeni napadi in nobena sumničenja ne morejo spraviti iz duševnega ravnovesja, ali odvrniti od določenih si smernic. Opremljen s takimi svojstvi je Pašić — to je Wendel posebno naglašal — s svojim delom za neodvisnost in suverenost srbskega kraljestva postavljal tudi temelje poznejšemu ujedinjenju Jugoslovenov v neodvisni narodni državi.

Podčrtujemo ta Wendelova priznanja vrlin in zaslug Pašićevih, ker nam daje jamstvo, da je sodba tega pisca objektivna tudi sedaj, ko v «Prager Presse» označuje veliki dvoboj med Pašićevo in Davidovićevo koncepcijo.

To je dvoboj med centralizmom in federalizmom. Pri tem pa naglaša Wendel, da je razlika med centralizmom in centralizmom na eni, in med federalizmom in federalizmom na drugi strani. Med pristaši centralizma je takih, ki bi hoteli kar podreti vse pregraje iz minulosti, da bi zavela sapa svobode in enakosti preko vse širine ujedinjenega naroda. Drugi pa bi hoteli pod geslom centralizma uvesti tiranijo, ki bi iz središča ven vse reševala shematično in neizprosno po istem birokratičnem kopitu.

Istotako pa ima tudi federalizem dvojen obraz. Eni menijo, da je v svobodnem razvoju posameznih udov jamstvo za srečen razvoj celote. Drugi pa bi hoteli pod pretvezo «opravičene plemenske svojstvenosti» in «zgodovinskih mej» spravljati na varno preživele in zaprašene privilegije. Koliko je od tega in onega centralizma, oziroma federalizma zbranega okolo teh dveh političnih zastav, ki sta sedaj v Jugoslaviji v srditem boju med seboj, to se nikakor ne da posneti iz izjav tiska obeh taborov. Kdor slepo veruje glasilom Pašića in Pribičevića, mora misliti, da stoji za Davidovićem le kup defetistov in izdajalcev domovine, mračnjakov in nazadnjakov. Kdor pa posluša novinarske pomagače Davidovićeve, mora radikale in neodvisne demokrate smatrati za same zatiralce svobodne misli, borce za velikosrbsko hegemonijo in podkupljive izkoriščevalce vsake korupcije. Vladne stranke se kažejo v zrcalu svojih glasil kot zastopnice duha spravljivosti in pravičnosti, enakosti in dobrotnosti; istotako se pristaši opozicijonalnih strank predstavljajo kot patrijotje pravega jedra, čuvarji narodnega ognja in vzdrževalci države do kosti in mozga. Resnica pa je — pravi Wendel — tudi tu, kakor pri vseh stvareh na tem našem nepopolnem svetu, nekje med obema skrajnostima.

Sicer pa — naj se že o strankah, ki so sedaj na krmilu, sodi kakor hoče — vlada Davidovićeva ni nikakor le kaka slučajna epizoda, **marveč zgodovinsko znamenit eksperiment in je zato za državo veliko odvisno od tega, ali se posreči, ali ne!** Dočim je jugoslovenski glasovir, ubiran centralistično, dajal doslej od sebe skoro samo neskladne glasove, naj se sedaj pokaže, kako zveni federalistično. Seveda se tu pojma «centralistično» in «federalistično» ne moreta tehtati z zlato tehtnico. Pribičević je na pr. popoln centralist, Pašić že nekoliko manje. Pa tudi Davidovića, ki ga nasprotniki smatrajo za cvet federalista, označa njegov soborec Radić za — centralista! Dalje so v vladnem taboru — razven Radićeve kmetske stranke — poprej avtonomisti, nego federalisti, kar tvori zopet bistveno razliko.

Wendel opozarja tu, da se je tudi vladna izjava novega kabineta previdno izognila besede «federalizem». Kar pa je vsakomur padlo v oči, je bilo dejstvo, da se je, odkar obstoji jugoslovenska država, to pot zgodilo prvikrat, da ministrstvo ni zapisalo odkrito na svojo zastavo načela narodne in državne edinstvenosti. Toda to, kar je Davidović dne 6. avgusta prečital v skupščini in kar je njegov kabinet ukrenil doslej — vzpostava hrvatsko-slovenske vlade v Zagrebu, spremembe pri upravnem osobju, ostro postopanje proti bivšim ministrom, ki so obdolženi korupcije — vse to se po mnenju Wendelovem niti za širino prsta ne oddaljuje od vidovdanske ustave. Vendar pa je pisec uverjen, da bo moral Davidović prej ali slej prijeti za vroče železo spremembe ustave. O kralju gre sicer — tako pripoveduje Wendel — glas, da v svojem srcu ni na strani nasprotnikov centralizma ter da je vplivala nanj bojazen pred revolucijo, ki bi ji moglo slediti vmešavanje Evrope. Na vsak način pa je eden ustavnih činiteljev, krona, prepustil svobodno roko reformski vnemi Davidovićevi. Stvar pa ni tako enostavna s skupščino. Tu ima vlada le z Radićevimi poslanci močno večino. Z drugo besedo: **gospodar politične usode je slej ko prej — Radić!** Kakor je obledel sijaj kabineta Pašićevega, čim je Radić poslal svoje moštvo v Beograd, istotako bi ovenela nova vlada kakor trava na polju, čim bi se Radić obrnil proti Davidoviću.

Wendel sodi, da je Radić vendar-le jel prilivati vode v svoje vino. Sicer se mož še vedno naslaja na svoji navadni frazeologiji o Hrvatih kot posebnem narodu, ki naj ima svojo lastno republikansko državo in svoj deželni zbor v Zagrebu, se označa sestanke poslancev svoje stranke kot «hrvatski ljudski zastop», še trdi, da je jugoslovenstvo le fikcija in Jugoslavija sleparstvo. Toda, med tem, ko tako zveni z njegovih ustnic, so njegove roke pokladale drugo za drugo podporne grede kabinetu Davidovićevemu. Sicer je to trajno nevzdržljiv položaj, če tako močna stranka sicer podpira vlado, ne pa da bi hotela sprejeti tudi odgovornost. Radić se mora odločiti in kakor kažejo dogodki teh dni, se je odločil za vstop hrvatske kmetske stranke v vlado. Wendel meni, da bi bil to zgodovinski dogodek prvega reda, ker bi s tem najmočnejša hrvatska stranka, ki nad pet let trdovratno ni hotela priznati obstanka države, jo odklanjala kot nezakonito in označala skupščino kot protipravno: prišla v parlament, pristopila k vladi ter položila prisego kralju, ustavi in državi. In ker je Radić politik neomejenih možnosti, bomo čuli morda himne na jugoslovensko narodno enotnost in o edinstvenosti države. Doma pa bo razglašal svojim vernim, kako da je kralj Aleksander pravi kmetski kralj, prav tisti, ki si ga želijo Hrvatje v svoji republiki. Ti bodo tega hrvatskega kralja ščitili in častili, ker da pripomore tudi on, da se nekega dne uresničí čudotvorna hrvatska kmetska republika — s kraljem na čelu!

Zaključna sodba Wendelova je, da bo dotlej odgovorno sodelovanje hrvatskih kmetov na vladi mednarodno pomenjalo ojačenje državne misli. Kajti vsemu tistemu, kar se še potika in preži po skrivnih kotih habsbugovstva, ne bo več dajal nade tisti Radić, ki je doslej tiral sabotažo, zanikoval državo in rogovolil v prognanstvu, čim bo sodeloval in bo soodgovoren. Še bolj pa donese ta dogodek razjasnitev položaja notranjepolitično. S tem postaja vlada stabilna. S tem pa ne le da more, ampak mora tudi pokazati, kaj in koliko zna! Zgodovina zakliče Ljubi Davidoviću, ko se v prvi polovici oktobra sestane skupščina: Hic Rhodus, hic salta!

Kralj Aleksander in Radić v konfliktu

Radić hoče v avdijenco h kralju

BEOGRAD, 3. (Izv.) Politični položaj je neizpremenjen. V najbližjem času ni pričakovati nobenih izprememb, ker še niso ustvarjeni vsi predpogoji za vstop radićevcev v vlado. V Beogradu se živahno komentira vesti, da Radić želi, da ga kralj sprejme v avdijenco. Ako bo prišlo do te avdijence, v tem momentu ni še mogoče reči.

Sedanji politični položaj je najbolj označen z izjavo dr. Mačeka, da bo padla odločitev samo v parlamentu.

Vprašanje vstopa HRSS v vlado mora biti vsekakor pred 11. oktobrom razčiščeno, tako da bo položaj za prvo sejo narodne skupščine jasen.

Opozicija misli, da sploh ni mogoče, da bi vlada stopila brez radićevcev pred narodno skupščino.

Vladni listi dolžijo krono

BEOGRAD, 3. Vladne «Novosti» prinašajo dva članka o vstopu radićevcev v vlado in pravijo, da izgleda, da radićevci ne bodo vstopili v kabinet, ne zaradi svojih pretiranih pogojev, ampak ker prihajajo ovire za vstop od krone same. Krona želi namreč, naj bi se glavne smernice sporazuma določile že pred vstopom radićevcev v vlado. Ako je temu res tako, pravijo «Novosti», potem se je krona po nepotrebnem eksponirala v tako delikatnem vprašanju. V razvoju današnjega položaja so gotove nelogičnosti. Najbolj naravno je, da vsi člani vlade nosijo odgovornost za današnjo situacijo. Kroni se ne bi bilo treba eksponirati proti zastopnikom Hrvatov, ki se skoraj vsi nahajajo v HRSS.

Konferenca predsedništva HRSS

ZAGREB, 3. Včeraj je prispel v Zagreb podpredsednik HRSS dr. Maček. Takoj po njegovem povratku se je vršila konferenca predsedništva HRSS, na kateri je dr. Maček referiral o politični situaciji v Beogradu. Ugotovljeno je bilo, da HRSS ne vstopi v vlado ter se je razpravljalo o posledicah tega dejstva. «Hrvat» poudarja, da smatra HRSS kot izven vsakega dvoma da vlada more pasti samo v parlamentu, nikakor izven njega. Nadalje pravi «Hrvat», da se bo imenovanje radićevskih ministrov izvršilo še pred sestankom narodne skupščine, t. j. najkasneje do petka 10. t. m. HRSS je poslala vladi nekatere nove predloge.

Pričetek trgovinskih pogajanj med Jugoslavijo in Madžarsko

BEOGRAD, 3. (Izv.) Včeraj so se pričela trgovinska pogajanja med jugoslovensko in madžarsko delegacijo, katerim so prisostvovali vsi člani vlade.

Otvoritev mednarodnega kongresa za socijalno politiko

PRAGA, 3. Danes je bil otvorjen mednarodni kongres za socijalno politiko, ki mu prisostvuje nad 500 delegatov vseh evropskih narodov.

Thomas, načelnik mednarodnega urada dela je bil izvoljen za kongresnega predsednika. Po pozdravnem nagovoru čehoslovaškega ministra za socijalno skrbstvo je imel svečan govor g. Thomas. Nato so pričele diskusije o splošnem razvoju politike in o osemurnem delavniku.

Zakon o socijalnem zavarovanju v Čehoslovaški republiki

Zasluga ministrskega predsednika Švehle

PRAGA, 3. V petek dne 19. septembra t. l. je čehoslovaški parlament po peturnem glasovanju sprejel v prvem čitanju zakon o socijalnem zavarovanju. S tem je čehoslovaška republika izvršila zgodovinsko delo, ki ga je češko delovno ljudstvo zastonj pričakovalo nad 40 let od bivše avstro-ogrske monarhije. Tri milijone ljudi ima po tem zakonu pravico do vzdrževalnine v slučaju bolezni, pohabljenosti in onemoglosti.

Zakon o socijalnem zavarovanju velja — poleg osnovnih državnih zakonov — za največje zakonodajno delo v čehoslovaški republiki. In to po pravici, kajti njegova gospodarska, moralna in politična važnost se da komaj izmeriti.

Čehoslovaški delavec ni več navezan v slučaju pohabljenosti ali v starosti na ubožno podporo, ne izgubi v tem slučaju niti volilne pravice, niti svoje samostojnosti in samozavesti. One rente, katerih je deležen, ko ne more več proizvajati gospodarskih dobrin, si je pošteno prislužil in zaslužil s vztrajnim vsakdanjim delom. Materijalno, zdravstveno in etično zavarovani in okrepljeni delavec bo v mnogih slučajih vsled stopnjujočega se veselja do dela kvalitativno boljše in kvantitativno več proizvajal.

Ob tej priliki ne smemo pozabiti na moža, ki si je med drugimi stekel največje zasluge za realizacijo tega socijalnega zavarovanja. Je to nuemorni posredovalec in spretni politik čehoslovaški ministrski predsednik Švehla. Javno nastopa redkokdaj, vendar pa je v ozadju vedno pripravljen, da vstane kot posredovalec v nevarnih sporih posameznih strank v dobrobit čehoslovaške celokupnosti. Švehla je pravi kmečki sin in ima, čeravno strog agrarec, vedno pravo razumevanje za socijalne zahteve časa.

Osemurni delavnik in zakon o socijalnem zavarovanju sta mogla prej ali slej prodreti; toda da sta bila oba tako hitro in v tako popolni obliki realizirana kot zahteva vseh v čehoslovaškem parlamentu zastopanih narodov, to je neovrgljiva zasluga socijalnopolitične dalekovidnosti čehoslovaškega min. predsednika Švehle.

Grško-bolgarski sporazum glede narodnih manjšin

SOFIJA, 3. Časopisi in javno mnenje so sprejeli z velikim zadovoljstvom sporazum, ki je bil sklenjen v Ženevi med grško in bolgarsko delegacijo na zborovanju Društva narodov glede zaščite narodnih manjšin obeh držav.

Prihod komisije Hedžasa v Moskvo

MOSKVA, 3. Semkaj je prispela diplomatska komisija Hedžasa, ki ji načeluje kot poslanik princ Khabib Lorfallo.

Grki in Bolgari v Ukrajini

KIJEV, 3. Te dni je objavil tajnik Vseruskega centralnega izvršilnega odbora Bučenko članek o narodnih manjšinah v sovjetski Ukrajini. Glasom tega članka ima danes Ukrajina okolu 28 milijonov prebivalcev, izmed katerih je 4,300.000 Rusov, 1,375.000 Židov, 320.000 Poljakov, 315 Nemcev, 100.000 Grkov in 84.000 Bolgarov.

Zasedanje društva narodov zaključeno

Mirovni protokoli sprejeti enoglasno

ŽENEVA, 2. Na današnji plenarni seji Društva narodov se je nadaljevala splošna debata o ženevskih protokolih. Kot prvi govornik je naglašal francoski zastopnik Paul Boncourt, da značijo protokoli dalekosežno, a precizno zvezno pogodbo, ki prinaša obveznosti. Pogodba se ne obrača proti kakemu določenemu nasprotniku, temveč proti vsakemu sovražniku, ki skuša kaliti svetovni mir in si tako osovražiti celokupno človeštvo. Protokol je logično in obvezno zvezan z razorožitvijo.

V imenu svojih delegacij so nato poedini zastopniki Poljske, Uruguaya, Kitajske, Švedske, Perzije, Kanade, Brazilije, Jugoslavije in Rumunije pristali na protokole. Debata je bila s tem končana in so prešle na glasovanje sledeče resolucije:

1. resolucija: Zborovanje vzame na znanje poročila prve in tretje komisije o vprašanjih, ki so jima bila izročena z resolucijo tega zborovanja z dne 6. septembra 1924. Z živahnim zadovoljstvom odobrava osnutek protokolov o mirni ureditvi mednarodnih diferenc, kakor sta jih predlagali obe komisiji in čijih tekst je priložen v dodatku. Zborovanje sklene priporočiti imenovane osnutke protokolov vsem včlanjenim državam in zaprositi Svet, da skliče mednarodno razorožitveno konferenco v Ženevo.

2. resolucija: Zborovanje jemlje na znanje poročilo prve komisije o določitvi statutov mednarodnega stalnega razsodišča. Prepričano je, da je za napredek mednarodne justice velike važnosti in da odgovarja pričakovanju javnega mnenja, če čim večje število držav v čim večji meri prizna obligatorno kompetenco razsodišča.

Glasovanje je bilo poimensko. Z glasnim odobravanjem so zborovalci pozdravili dejstvo, da ni nikdo odgovoril negativno. Od 47 delegacij se tudi ni nobena vzdržala glasovanja. Na predlog avstrijskega delegata Mensdorffa je bilo nato sklenjeno, da se vsem v Društvu narodov zastopanim državam odpošlje brzojavka z obvestilom, da je bil sklep glede protokolov enoglasno sprejet. Zborovanje je bilo do 13.10 prekinjeno.

Ob 15.40 je otvoril predsednik Motta zadnjo sejo petega zasedanje Društva narodov. Dvorana in tribune so bile nabito polne. Pred pričetkom seje so bile izvršene priprave za volitev šestih nestalnih članov sveta Društva narodov, kar je tvorilo edino točko dnevnega reda. Še pred volitvami je bilo sklenjeno obvestilo Leona Bourgeoisa o sprejetju resolucij k protokolom in mu pri tej priliki izreče zahvalo za službo, ki jo je storil stvari Društva narodov. Nato so se pričele volitve. Na poimenične klice oddajajo zborovalci glasovnice. Od 47 glasujočih držav so prejele absolutno večino Uruguay 33, Brazilija 40, Čehoslovaška 40, Španija 36, Belgija 34 in Švedska 27 glasov. Dalje so imele Nizozemska 15, Kitajska 14 in razne druge države posamezne glasove. Izid je bil sprejet z odobravanjem. Kitajska delegacija, ki je upala na mesto, je ostantativno zapustila dvorano.

Predsednik Motta je imel nato daljši zaključni govor, v katerem je med drugim izjavil, da znači peto zasedanje odločen preokret v svetovni politiki. Uspeh zasedanja je prekosil vsa upanja, ki so si jih stavili optimisti.

Ko je predsednik Motta proti koncu svojega govora izrazil željo po pobotanju med Nemčijo in Francijo, so mu francoski zastopniki demonstrativno ploskali. Predsednik je nato s kratko zahvalo zaključil zborovanje. Zbornica je priredila svojemu predsedniku burne ovacije. Delegati so vstajali iz sedežev in mu čestitali.

Pred odhodom iz Ženeve bodo delegacije Francije, Italije, Estonije, Grške, Letske, Poljske, Čehoslovaške, Jugoslavije in Portugalske protokole podpisale. Nobena delegacija si ni pridržala ugovorov in vse so se obvezale, da bodo svojim vladam in parlamentom priporočile protokole v nespremenjeno ratifikacijo.

Prihodnje zasedanje sveta Društva narodov v Rimu

ŽENEVA, 3. Na današnji seji sveta Društva narodov je on. Salandra v imenu italijanske vlade predlagal naj bi se vršilo decembersko zasedanje sveta v Rimu. Posamezni člani sveta so se zahvalili za ponudbo italijanske vlade ter izrazili simpatije za Italijo. Nato je bil predlog italijanskega delegata soglasno sprejet.

Pogoji za vstop Nemčije v Društvo narodov

PARIZ, 3. Poluradno poročilo objavlja: Francoski odgovor na nemško spomenico glede pripustitve Nemčije v Društvo narodov bo sestavljen sporazumno s francosko in angleško vlado.

Ministrski predsednik Herriot je izjavil točno v Ženevi, da Francija ni nikakor v principu nasprotna vstopu Nemčije v Društvo narodov, vendar pa zahteva, da dá nemška država, kakor velevajo sklenjene pogodbe, efektivna jamstva za uvaževanje mednarodnih obveznosti pri izvrševanju Dawesovega načrta in razorožitveni kontroli. Le pod temi pogoji bo Nemčija lahko vstopila v Društvo narodov, a ne bo nikakor smela razpravljati o odgovornosti za svetovno vojno, katero je versailleska pogodba pripisala Nemčiji.

Fantastično potovanje kneza Dolgorukova

BERLIN, 3. Te dni se je povrnil v Berlin preko Poljske iz Rusije bivši član dume, knez Dolgorukov in je radi svojega tajnega potovanja v Rusijo izzval med ruskimi izseljenci veliko senzacijo. Knezu Dolgorukovu je uspelo, da je v maski lstarega beračа prekoračil mejo Poljske ter se mudil v Rusiji nepoznan nekoliko mesecev. Čeravno so ga ruske oblasti zaprle kot potepuha, ga niso spoznale ter ga kmalu izpustile na svobodo. Svrha njegovega potovanja je bila, da proučuje današnje prilike v Rusiji na licu mesta. Svoje utise v sovjetski Rusiji je pričel knez Dolgoruki objavljati v berlinskem emigrantskem listu «Rul».

Španski toreadori in madžarski politiki

Budimpeštanska občina prepovedala bikoborbo

BUDIMPEŠTA, 3. Budimpeštanska javnost, ki je vedno željna senzacij, zvedela je te dni posebno novost. Stvar je sledeča: Neko špansko in italijansko društvo je nameravalo v Budimpešti prirediti bikoborbo. Za to prireditev je dala že policija dovoljenje, toda občina je bikoborbo nepričakovano zabranila. Ogorčenje je bilo tem večje, ker so bile vse vstopnice razprodane, a toreadori in biki so se že nahajali na poti v Budimpešto. Navedeno podjetje je utrpelo vsled tega škodo, ki znaša več milijonov madžarskih kron. Podjetje se je nadejalo do zadnjega trenutka, da bo s pomočjo nekaterih madžarskih politikov zlomilo odpor občine. Ker to ni uspelo, tožilo je špansko-italijansko podjetje celo vrsto madžarskih posredovalcev in firm.

Madžarska javnost pričakuje z velikim zanimanjem sodnijsko razsodbo v tem sporu, ker se misli, da bo sodnija odkrila razne umazane afere, v katere so zapleteni madžarski trgovski krogi in politiki.

Anatole France na smrtni postelji

TOURS, 3. V zadnjih 48 urah se je stanje znanega francoskega pisatelja Anatole France občutno poslabšalo. Temperatura znaša 38 stopinj, bitje žile 100.

Nove volitve neizogibne

LONDON, 2. List «Daily Telegraph» piše: Angleški parlamentarni krogi menijo, da so volitve v jeseni neizogibne. Radi angleško-ruske pogodbe se izreče vladi v novembru nezaupnica, ker hočejo liberalci, da se v volilnem boju izrabi imenovano pogodbo.

Španski princ, ki ga rad srka..

PARIZ, 3. Nekateri tukajšnji listi so prinesli vest, da je bil princ Asturski, španski prestolonaslednik napaden v neki javni hiši v Rue de Tourelle. Policija kakor tudi špansko poslanstvo zanikate to vest. Vest pa je pomotoma v zvezi z nekim drugim dogodkom. Pred enim mesecem se je namreč nahajal neki španski princ, ki pa ni v sorodu s kraljevo družino, v neki javni hiši v Rue de Tourelle, v večji družbi. Družba je postajala vedno boljše razpoložena, šampanjec je silil vedno bolj v glavo in treba je bilo najti odduška: vinska družba je pričela tako razgrajati da je morala poseči vmes policija, ki je odvedla dične goste na kvesturo. Pozneje pa so bili izpuščeni.

Meščanska vojna na Kitajskem

PEKING, 3. Vrhovni poveljnik vojnih sil Ci Lia se je povrnil v Peking. Glavni stan se preseli v kratkem v Shanghai Kuan. Križarka Hai Chi je obstreljevala konjeniške oddelke v Feng Tienu, severno od Ciung Sien Soa. Položaj na severni fronti je zadovoljiv.

Kralj Hussein se je odpovedal prestolu

LONDON, 3. Agencija Reuter poroča iz Kaira: Kralj Hussein se je odpovedal prestolu.

DNEVNE VESTI

Draginja se vrača

Z jutrišnjim dnem se podraža cena kruhu in sicer za 20 stotink pri kg navadnega in za 10 stotink pri kg belega kruha. To je sklenila v četrtek občinska komisija za nadzorovanje cene kruha. Glede ostalih vrst kruha, t. j. glede finejšega kruha, je pustila komisija popolno svobodo pekom, tako da se bo cena določila na podlagi svobodne konkurence. Sistem svobodne konkurence je že vpeljan v nekaterih italijansk. mestih za vse vrste kruha. Nova cena kruha bo potemtakem naslednja: 1 kg navadnega kruha lir 1.70; bel kruh 2 liri; fin kruh lir 2.20.

Na ta način se občutno zviša cena enega izmed živil, ki ga neobhodno potrebujejo za prehrano vsi stanovi. Posebno pa bo zadelo to zvišanje nižje sloje in to še v trenutku, ko je cena tudi drugih živil poskočila; tako cena sladkorja, kave, olja, mesa in masti. Na drugi strani pa se plače uradništva in delavstva nižajo dan za dnem.

Na podlagi suhe statistike o letošnjem pridelku pšenice bi se dalo to zvišanje razlagati; vendar pa bi interesi industrijalcev še vedno ne bili prizadeti, ako bi bilo to zvišanje nekoliko manjše. Tako je n. pr. bila zvišana cena kruhu v nekem drugem italijanskem mestu samo za 5 stotink pri kg in še to zvišanje je vzbudilo nemire v mestu. Italija pridela okoli 50—60 milijonov stotov; toda letošnja letina je bila v primeri z lansko izredno slaba, letos namreč znaša pridelek le 48 milijonov stotov. Okoli 40 milijonov ljudi v Italiji pa potrebuje letno okoli 75 milijonov stotov pšenice; pri tem je všteto tudi žito za setev. Potemtakem bo morala Italija uvoziti še 27 milijonov stotov.

V zadnjem času se oglašajo v velikem številu italijanski gospodarstveniki, ki zahtevajo, da mora Italija napeti vse sile, da zviša pridelek pšenice; kajti na ta način se zmanjša uvoz, ki neugodno vpliva na italijansko valuto. Značilno pa je dejstvo, da je znašala l. 1913 površina, s pšenico posejana, 4,743.650 hektarjev, letos pa le 4,550.000 hektarjev. Torej nazadovanje, mesto napredka. Vsled nenadnega padca cen žita, ki se je pojavil po vojni, se je zmanjšala tudi s pšenico posejana površina v Združenih Državah, Angliji, Franciji in Belgiji. Vsekako bo nekoliko ugodno vplivalo na to žitno krizo, ki se je pojavila v Italiji, dejstvo, da je pričela Rusija, ki je bila pred vojno glavna dobavateljica evropskih držav, zopet uvažati v Italijo žito. Tako je prispelo v Italijo od 1. januarja do 1. maja okoli 30.000 ton pšenice.

Koncert. V pondeljek, 6. oktobra ob 20.45 priredi priznani vijolinist Cesare Barison koncert, za katerega vlada v tržaških glasbenih krogih veliko zanimanje. Spored koncerta je naslednji: 1. Locatelli da Bergamo, Sonata v D-durju; 2. Dvořak, Koncert v A-molu op. 53; 3. Granados, Danse espagnole; Kreisler, Melodia viennese; Barison, Danse visionaire in Chanson du rostignol; Moszkowsky, Guitarre. Razen za točke Moszkowsky-Guitarre, so za Trst vse ostale nove. Odličnega vijolinista bo spremljal na klavir Aleksander Costantinides. Prepričani smo, da se bodo Tržačani v velikem številu udeležili koncerta svojega rojaka, ki je želi tudi v inozemstvu velike uspehe. Cesare Barison namerava v kratkem nastopiti tudi v Jugoslaviji.

Društvene vesti

Učiteljsko društvo za Trst in okolico ima v nedeljo ob 10. uri v sv. ivanskem otroškem vrtcu izredni občni zbor. Dnevni red: Pravno in gmotno stanje učiteljstva. — Predsednik.

Iv. Cankar: Pohujšanje. Repriza te krasne komedije se uprizori v nedeljo, 12. t. m. popoldne v dvorani DKD pri Sv. Jakobu.

Čitalnica. V pondeljek ob 8.30 zvečer aranžirana vaja za «Tuji kruh». Vsi točni!

Tržaško pogrebno društvo pri Sv. Jakobu vabi vse odbornike in nadzornike k odborovi seji, ki se bo vršila danes zvečer v gostilni «Jadran» ob 8. uri. Vabijo se novi člani.

Tečaj «Golgota». Danes vaja ob navadni uri. — Načelnik.

Nadzorstvo Del. kom. društva pri Sv. Jakobu vabi vse zadružnike na skupni sestanek danes zvečer ob 8. uri v dvorani DKD. Gre za važno posvetovanje.

Podružnica «Šol. Dr.» pri Sv. Jakobu opozarja na jutrajšnji glasbeno-dramatični večer, ki se bo vršil v dvorani DKD točno ob 7 zvečer. Vstopnice se predprodajajo v gostilni DKD danes zvečer od 8—9 in jutri dopoldne od 10—12 ter zvečer od 6. ure naprej. Vstopnina L 4.— sedeži L 2.— Ker gre za šolsko refekcijo, je odbor prepričan, da ne bo nihče manjkal.

SPORT

Nogometna tekma med «M. D. P. Občine» in «Jadranom» Herpelje-Kozina. V nedeljo dne 5. t. m. ob 2 popoldne se bo vršila na igrišču «Jadrana», prijateljska nogometna tekma med M. D. P. — Občine in «Jadranom» Herpelje-Kozina. Po končani tekmi zabava.

Sportni klub «Val» v Barkovljah sklicuje za danes zvečer ob 8.30 sestanek vseh novih hazenašic. Vabljene so k sestanku tudi one gospodične, ki bi rade sodelovale pri hazeni. Sestanek se vrši v gorenjih prostorih «Obrtnijskega društva.

Iz tržaškega življenja

Tatinska štiriperesna deteljica pod ključem. Predpreteklo noč so policijski agenti srečali tri moške, ki so se v družbi z elegantno žensko sprehajali na trgu Unità. Agentom se je zdela družba sumljiva, zato so povabili sprehajalce na kvesturo. Tam so se ti izkazali za 38-letnega Emanuela Mackinin, rodom iz Odese, 36-letnega Davida Pessensohn, rodom iz Kinova v Romuniji, 29-letnega Stanislava Makiewiec, rodom iz Varšave in 25-letno Ano Grabowskajo, rodom iz Odese. Na vprašanje, kaj počenjajo v našem mestu, so štirje tujci odgovorili, da nameravajo odpotovati v Ameriko. Niso pa imeli predpisanih potnih listov, da bi podkrepili to trditev. Ko so varnostni organi preiskali tujce, so kmalu uvideli, s kom imajo opraviti: Pri njih so našli mnogo dragocenih nakitov prstanov, razne srebrnine, zlato žensko uro, 6 praznih listnic in večji znesek denarja. Vse te stvari so očividno tatinskega izvora, kajti njih lastniki niso znali povedati, kako so prišli do njih.

Čedna štiriperesna deteljica je bila seveda pridržana v zaporu.

Pri delu si zlomil nogo. Težaku Josipu Nussdorfer, staremu 46 let, stanujočemu v ulici Media št. 19, se je včeraj popoldne pri delu v lesnih skladiščih pod Škednjem zvrnil z voza kup desk na levo nogo ter mu jo zlomil v členku. Po prvi pomoči, ki mu jo je podal na lice mesta poklicani zdravnik rešilne postaje, je bil ponesrečenec prepeljan v mestno bolnišnico.

Vsakdanja žrtev avtomobila. V našem mestu, ne mine dan, da ne bi avtomobil koga podrl. Včeraj je ta nezgoda doletela 11-letno Antonio Gazzeo, stanujočo vulici Cristoforo Colombo št. 7.

Deklica je prišla pod avto v ulici Scuole nuove, ko je hotela preko ceste. K sreči je zadobila le par prask po nogah. Z istim avtomobilom je bila deklica prepeljana v mestno bolnišnico, kjer je dobila potrebno pomoč.

Samomor mladega podčastnika. V pisarni poveljstva armadnega zbora se je včeraj popoldne pripetil žalosten dogodek. Višji narednik Evgen Vendemmia, star 24 let, dodeljen 12. pešpolku, se je okoli 14. ure ustrelil s službenim revolverjem v prsa; krogla mu je predrla srce. Na lice mesta poklicani zdravnik rešilne postaje je našel nesrečnega narednika že mrtvega.

Zdi se, da si je Vendemmia vzel življenje radi nesrečne ljubezni.

Pretresljiva družinska drama v Nabrežini. — Napadla spečega moža ter ga težko ranila s sekiro. Mirne Nabrežince je globoko presunila krvava drama, ki se je odigrala predpreteklo noč v hiši trgovca Leopolda Rebule. Njegova soproga Elizabeta, stara 31 let, ga je spečega ponovno udarila s sekiro po glavi ter ga zelo nevarno ranila.

Krvavi dogodek je baje posledica nesporazumljenja, izvirajočega iz gmotnih interesov, ki je nastalo v poslednjem času med trgovcem in njegovo ženo. Rebula, ki mu je sedaj 29 let, je lastnik trgovine z mešanim blagom, ki jo je vodil osebno. Spočetka je trgovina dobro nesla in zakonca sta živela v lepi slogi. Toda s časoma je sreča obrnila Rebuli hrbet; vsled slabih kupčij se je njegovo imetje čimdalje krčilo in naposled si je Rebula moral pomagati iz zadrege z ženino doto, da bi kril primanjkljaje. Kljub temu pa je šla trgovina rakovo pot in to je Rebulo tako potrlo, da se je vdal pijači. Slabe gospodarske razmere so dale povod pogostim prepirom med Rebulo in soprogo, ki mu je baje očitala, da je zapravil njeno doto. Tudi predsinočnjim sta se zakonca sporekla, a sta se kmalu zopet pobotala. Okoli 11. ure sta se podala k počitku.

Bilo je okoli 2. ure po polnoči, ko je Rebulo prebudil iz spanja močan udarec po glavi. Odprl je oči in tedaj je videl njegovo ženo, ki je v sami srajci in vsa iz sebe vihtela nad njim sekiro. Prvemu udarcu so sledili še trije; Rebula se jim je skušal ogniti, dokler ni naposled obležal ves krvav in nezavesten na postelji.

Hrup je prebudil iz spanja Rebulovega očeta in druge ljudi, ki so presenečeni prišli gledat, kaj se je zgodilo. V splošni zmešnjavi je Rebulova žena vzela svoja otroka — 8-letno Leopoldino in 2-letnega Marija — ter zbežala iz hiše. Zatekla se je k svojim starišem, kjer so jo pozneje aretirali orožniki. Nesrečna ženska je bila še vsa iz sebe in strašno razburjena; zdelo se je, kot da bi se ji omračil um.

Med tem časom je bil poklican k Rebuli okrajni zdravnik, ki je dognal, da je mož nevarno ranjen; imel je tri globoke rane na glavi in eno na levi roki; očividno je to zadobil, ko se je skušal braniti pred udarci.

Včeraj predpoldne je bil Rebula prepeljan v mestno bolnišnico, kjer so ga popoldne operirali. Njegovo stanje je zelo nevarno.

Kam je izginilo 8000 lir? Uradnik Alojzij Legat, star 21 let, se je predsinočnjim podal v podružnico «Banca Commerciale Italiana», da po nalogu lesne tvrdke Mankoč, pri kateri je zaposlen, vplača na tekoči račun znesek 19.470 lir. Legat je nekaj časa čakal pred plačilnim okencem, dokler ni prišel na vrsto. Ko je prešteli denar, je zapazil, da mu manjka 8000 lir. Mladenič si ni vedel pojasniti, kam je izginil denar, in ker je slutil, da mu je bil ukraden, se je podal na kvesturo ter tam prijavil zadevo.

POROTNO SODIŠČE

Dogodki v Pliskovici

Govor državnega pravdnika.

(Dopoldanska razprava)

Ob 9.30 je predsednik sodnega dvora otvoril razpravo ter je nato prečital kakih sto vprašanj, ki se morajo predložiti porotnikom. Potem je dal besedo državnemu pravdniku Morettiju.

Zastopnik postave je uvodoma omenil, da sedita na zatožni klopi dva mlada obtoženca, ki sta izvršila težke prestopke. Nato je prečital posamezne obtožbe, ki krivijo oba obtoženca in jih komentiral. Tako je pritrdil, da je že dognano potom prič in drugih indikcij, da je Žerjal streljal proti Petelinovi hiši. Nadalje je dognano, da je Žerjal ustrelil ubogega Rebulo, ko ga je ta svaril, naj ne plaši s puško ženske in otroke. V enem vprašanju stoji, ali je Žerjal ustrelil Rebulo premišljeno, ali nepremišljeno. Jasno je torej kot beli dan, da je izvršil obtoženec Žerjal vsa dejanja, od prvega do zadnjega, premišljeno. Tako vemo, da je žugal Petelinovi družini s smrtjo, vemo tudi za vsa njegova poznejša kriminalna dejanja, ki jasno pričajo, da jih je izvršil samovoljno in premišljeno. Vse drugo je seveda, če kdo nepremišljeno in nehote umori svojega bližnjega.

Državni pravdnik je potem izključeval, da bi bila obtoženca tako vinjena, da bi ne vedela kaj delata. Na vsak način pa sta se hotela opijaniti, in ta okolščina ne pride pod nobenim pogojem v poštev, kot pri onemu, ki se je opijanil po naključju in potem izvršil kako kriminalno delo. Zastopnik postave je v nadaljnjem svojem govoru opisal, kako so priče izpovedale, da so videle oba obtoženca, ko sta zažgala Petelinovo hišo, in kakšno vlogo je igral Alojzij Kosič pri dogodkih O njem je omenil, da je enkrat Žerjala obtoževal tekom procesa pa je izpovedal, da je obtoženec pri vsej stvari popolnoma nedolžen. Svoj govor je zaključil povdarjajoč, da sta oba obtoženca kriva ter naj ju porotniki sodijo po svoji vesti.

Odvetnik Zennaro, ki zagovarja Alojzija Kosiča, je v začetku svojega govora opisal, kakšni tipi so prebivalci Pliskovice. V nadaljnjem svojem govoru je potem razložil, da ni imel njegov varovanec prav nobenega interesa, da je bil soudeležen ali bolje rečeno navzoč pri onih dogodkih. Na vsak način je bil Žerjal njegov prijatelj in on ga je spremljal povsod, neglede kakšne namene ima Žerjal. Govornik je nato naglasil, da je Žerjal v celem samo enkrat ustrelil proti staremu Rebuli in zato da bi bilo izključeno, da bi Kosič rekel prijatelju «ustreli malo višje!» Zdi se pa, da ni rekel Kosič te besede, temveč je baje rekel: «napravi kar hočeš». Razlika med tema dvema besedicama je velika. In zato apelira govornik na porotnike, naj ne obsodijo Kosiča, ko ne vedo z gotovostjo, kakšno izmed teh dveh besed je obtoženec rekel. Obtoženec pa tudi ni bil primoran, da bi svaril prijatelja glede posledic. Glede požiga je odvetnik pripomnil, da ni dokazano, da bi obtoženca direktno zažgala Petelinovo hišo. Ni morda lahko, da se je med zmešnjavo kje prevrnila luč in tako povzročila ogenj. Govorniku se zdi nadalje čudno, da bi šla obtoženca zanetit ogenj v prvo nadstropje, ko bi to lahko storila že spodaj. Pred zaključkom svojega govora, ki je trajal celi dve uri in pol, je branitelj predlagal, naj Kosiča oprostijo ali pa vsaj milo kaznujejo, ker ni kriv tega kar je obtožen. Razprava se je končala ob 2. uri popoldne.

Razprava preložena na pondeljek.

Obtoženec Žerjal ves iz sebe.

Popoldne ob 5. uri so pripeljali vklenjenega v porotno dvorano obtoženca Žerjala ter ga zaprli v kletko. Obtoženec je bil do sedaj pri vseh razpravah zelo miren. To pot pa je začel nenadoma vpiti «spustite me budiči» in brcati, da so ga orožniki komaj obdržali. V dvorano pa je prihitela tudi njegova mati ter se začela na glas jokati.

Obtoženec je razsajal tako kake pol ure, dokler ni prišel zdravnik rešilne postaje in mu napravil injekcijo. Potem je vrgel obtoženec iz sebe precej vina in se končno pomiril.

Vsled tega incidenta so preložili razpravo na pondeljek zjutraj.

Vesti z Goriškega

Začetek šolskega leta v uršulinskem samostanu. V uršulinskem samostanu v Gorici se otvori z dnem 15. oktobra t. l. otroški vrtec; istočasno gospodinjska šola in pa krojni tečaj za moško in žensko perilo ter obleke. Dne 4. novembra t. l. pa se v istem zavodu otvori «Metodična materinska šola» z namenom, da se tu vzgajajo prihodnje otroške vrtnarice po zadnjih ministrskih predpisih. Ta novi tip šole zahteva tri leta učne dobe. — Vpisovanje v «Metodično materinsko šolo» se prične 20. okt. ter traja do 31. okt.

Za vsprejem v to šolo se zahteva izpričevalo 3. razreda meščanske ali kake druge šole z enakoveljavnim učnim načrtom. V celi Italiji se ustanovi šest takih šol in le te imajo pravico izdajati zrelostna izpričevala za otroške vrtnarice. V uršulinski zavod se sprejemajo učenke treh Benečij. — Skušnje za otroške vrtnarice so odpadle in prejšnje diplome imajo veljavo le za vrtnarice, ki so položile izpit vsaj pred desetimi leti ter so potem nepretrgoma službovale do danes. — Gojenke, ki bodo obiskovale «Metodično materinsko šolo pri uršulinkah v Gorici, lahko tudi stanujejo v zavodu. Kdor želi več pojasnila, naj se obrne do vodstva uršulinskega zavoda v Gorici. — Tudi v Koprivi (Capriva) pri Krminu se otvori v tem šolskem letu krojni tečaj za moško in žensko perilo in za obleke.

Gledè vpisovanja se je zglasiti ustmeno ali pismeno pri uršulinskem zavodu v Koprivi ali v Gorici. Ta tečaj prične dne 4. novembra t. l.

DAROVI

— 230. štev. «Edinosti» je med darovi izostalo bivališče darovalcev. Objavljamo kakor bi se imelo glasiti: Prijatelj «Š. D.» iz Brji pri Rihemberku je daroval 40 L. — Vsem velikodušnim darovalcem iskrena hvala!

Med darovi v št. 235 «Edinosti» z dne 1. oktobra se je vrinila neljuba pomota. Mesto Josipina Kralj naj se čita Josipina Kravos iz Škednja daruje L 10 za Šol. društvo.

Vesela družba v svečanem razpoloženju v Volčah je nabrala za Šol. društvo v Trstu L 34.35. Dodali so še L 4, ker so pozno prišli in zato da bo gostilničar imel mir pred sitneži je dopolnil s celo L 1.55 znesek. Pozneje se je imenovalo po nemarnem ime doktor in zato je padla še 1 L na krožnik; ker se je čutil skesanega radi predolgega jezika L 1; skupaj L 42.

G. Pahor je daroval podružnici «Šol. Dr.» pri Sv. Jakobu L 5, ker se ni nabralo na neki zabavi nič drugega za podružnico; Valentin Brezovec je daroval L 10.— za otroški vrtec pri Sv. Jakobu.

Cene na trgu Cavour

dne 3. t. m.

(Oddaja na debelo)

Vrsta sočivja ozir. sadja	za 100 kg:
Česen L	—
rdeča pesa . . . . . „	35— 50
korenje . . . . . „	30— 60
glavato zelje . . . . . „	50— 60
karfijol . . . . . „	170—180
čebula . . . . . „	65
fižol v stročju . . . . . „	50—120
fižol . . . . . „	70—120
fige . . . . . „	50
salata . . . . . „	60—200
limone . . . . . „	—
melancane . . . . . „	40— 60
jabolka . . . . . „	50—120
orehi . . . . . „	200
paprika . . . . . „	40—100
krompir . . . . . „	40— 52
hruške . . . . . „	100—120
breskve . . . . . „	150—500
grah . . . . . „	220—250
paradižniki . . . . . „	50— 70
kostanj . . . . . „	80—120
radič . . . . . „	20—300
špinača . . . . . „	70—140
grozdje . . . . . „	80—200
buče . . . . . „	80—120
repa . . . . . „	25— 40

Borzna poročila.

ogrske krone	0.0295	0.0310
avstrijske krone	0.0320	0.0330
češkoslovaške krone	68.—	68.40
dinarji	31.70	31.95
leji	11.75	12.25
marke	—.—	—.—
dolarji	22.75	22.90
francoski franki	120.25	120.75
švicarski franki	437.—	439.—
angleški funti papirnati	101.80	102.—
Benečijske (vojnoškodninske) obveznice . .		82.30

†

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem, tužno vest, da je naša mala

DORA

po težkih mukah preminula. Pogreb se bo vršil dne 4. oktobra, ob 16. uri, iz bolnišnice Sv. M. Magdalene, naravnost na pokopališče.

Konjice-Slovenija.

Trst, Chiarbola sup. 330, 3. oktobra 1924.

(597) **Mahnič - Piciga**

Primaria Impresa Zimold.

Krista Dekleva

Oskar Hreščak

poročena

Kozina-Trst, 4. oktobra 1924.

596

Mali oglasi

ŠPINAČA je ravnokar prišla. Vrtnarji požurite se! Bolonić, Raffineria 4. 1256

URARSKI pomočnik z večletno prakso, išče službe. Naslov: Vekoslav Rebec, Postojna št. 261. 1254

SKLADIŠČE oglja, z velikim prometom, se proda radi odpotovanja. Slataper 12, tobakarna. 1255

KRONE srebrne po L 2.—. Večje množine po ugodnih cenah. Via Pondares 6-I. 20

KROJNA ŠOLA LJUBLJANA, ŽIDOVSKA ULICA 5. Otvoritev jesenskega tečaja za pouk svetovnoznanega sistema «Minister» s 5. oktobrom tl. Vpis v tečaj s 1. oktobrom. Ugodna prilika za meščanske rodbine za pouk v krojenju in šivanju. Krojači in krojačice izpopolnite svoje znanstvo. 1250

PRODAM TAKOJ LEPO TRGOVINO Z DEŽELNIMI PRIDELKI, obstoječa čez 30 let, zelo dobro vpeljano, letni promet 40 do 50 vagonov zrnja, moke in fižola. Stanovanje, obstoječe (5 sob, kuhinja) kakor celo gospodinjstvo s konjskimi hlevi i. t. d. Povsod napeljana električna luč. Cena 140.000 Lir, plačljivo koncem tega leta 70.000 Lir, ostanek po dogovoru. Ponudbe na Rudolfa Anderliča veletrgovca v Ormožu (Slovenija) 1251

DRVA za kuhinjo, nove sečnje, kupi in plača po najvišjih cenah, franko vagon Julijska Krajina, Kmetijsko - Trgovsko Društvo — Trieste — Raffineria 4 1255

KRONE, goldinarje plačam en centesimo več na objavljenih cenah. Urarna Pontici Ponte Fabbra 1. 1244

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Zdravnik na razpolago. Dobra postrežba. Govori slovensko. Tajnost zajamčena. Slavec. Via Giulia 29. 968

PREDNO KUPITE **POHIŠTVO**

se Vam izplača v vsakem slučaju, da obiščete tudi

velika skladišča pohištva

:: M. STEINER ::

TRST, Via Geppa 17 — Via Paviliana 1

(Vogal Piazza Stazione)

Cene sloniju na velikem konsumu

URARNA-ZLATARNA **F. BUDA**

Trst — Corso Garibaldi 35

(Podružnica Via Scalinata 1)

Kupuje krone, goldinarje, staro zlato, briljante in plačuje po najvišjih cenah. **Razpolaga** z veliko izbero vseh zlatih predmetov 14 in 18 karatnih, briljantov, dijamantov, srebrnine in ur po **najnižjih cenah.** (24)

Zlato, srebro, krone, platin, zobovje

kupuje

Zlatarna Albert Povh

Trst, Via Mazzini 46 (25)

JODOPARILLINA

Z vsem kar drugi kupijo, prodajo ali popravljajo, vas postreže vaša edina urarna in zlatarna

Piazza Garibaldi št. 2/I

:: Telefon 3-29. ::

POVH ALOJZIJ

Oprostite!

Rabite mogoče kako odvajalno sredstvo?

Vzemite čokoladni bonbon „Arriba“ ki je izborno **odvajalno sredstvo,** pripravljeno iz najboljše mlečne čokolade. Vsled svojega izbornega okusa ugaja **odraslim** in **otrokom.**

Pozor na ime ARRIBA! — V rudečih zavitkih. — V vseh lekarnah po 50 cent.

BANCA ADRIATICA

Ustanovljena leta 1905.

Delniška glavnica Lit. 15.000.000.— popolnoma vplačana.

Glavni sedež: TRST, Via S. Nicolò 9 (Lastna palača).

Podružnice: ABBAZIA — FIUME — MILANO — ZARA.

Eskomptira trgovske menice. Daje predujme na blago, vrednostne papirje.

Jamči italijanske kredite v Jugoslaviji in jugoslovenske kredite v Italiji ter eskomptira tozadevne akcepte.

Otvarja akreditive za nakup blaga. Inkasira menice in račune. Kupuje in prodaja dinarje in druge valute. Izvršuje nakazila v dinarjih na vseh trgih Jugoslavije.

Sprejema vloge v Lirah in Dinarjih ter jih obrestuje najbolje po dogovoru. — Sprejema vloge na vložne knjižice ter jih obrestuje po 4 %, netto.

PODLISTEK

W. Collins:

BREZ IMENA (137)

Roman.

Gospod Vanstone je šel naravnost domov trdno odločen, da dokaže gospe Lecount, da je on gospodar v hiši, če bi imelo priti do spopada.

Upraviteljica ga je sprejela z najpohlevnejšim obnašanjem in z najprijaznejšim smehljajem, ga ogovorila s povešenimi očmi in se kazala zelo ponižna napram njegovemu namenu izticati gospodarja.

«Ali smem vprašati, gospod», je začela, «če ste dobili pri obisku v Nort-Shingles vili isto mnenje o bolezni gospice Bygrave, ki ga imam jaz?»

«Nikakor ne, Lecount. Vaše mnenje se mi zdi prenagljeno in pristransko.»

«Zelo mi je žal, gospod. Neprijazni sprejem gospoda Bygraveja me je užalil, toda ne verjamem, da bi bilo to vplivalo na mojo sodbo. Ali vas je prisrčneje sprejel?»

«Sprejel me je kot gentlemen, to je vse kar se mi zdi potrebno povedati vam, Lecount.»

Ta odgovor je odpodil en dvom v njej. Dasiravno si ni znala razlagati nenadne neprijaznosti gospoda Bygraveja, jo je pa prijazni sprejem njenega gospodarja uveril, da se zarotniki niso ustrašili odkritja ter da nadaljujejo s polno paro svoje delo. Upraviteljičine oči so zažarele, zakaj na to je zidala svoje upe. Črez nekaj časa je stavila svojemu gospodu naslednje vprašanje: «Gotovo boste še obiskali gospoda Bygraveja?»

«To se razume — če se mi bo namreč zahotelo.»

«In morda tudi gospico Bygrave, če bo boljša?»

«Čemu ne? Rad bi vedel, čemu ne? Ali naj poprej vas za dovoljenje vprašam, Lecount?»

«Nikakor ne, gospod. Kakor ste že tolikokrat rekli in kar sem vam jaz že tolikokrat priznala, ste vi gospod. Morda vas bo presenetilo, gospod Noel, toda jaz imam svoj zasebni interes, da bi se sestala z gospico Bygrave.

Gospod Noel Vanstone se je nekoliko zdrznil ter radovedno pogledal svojo upraviteljico.

«O mladi dami imam jaz svoje misli,» je nadaljevala gospa Lecount, «in če bi hoteli uvaževati moje misli, tedaj bi vam bila zelo hvaležna.»

«Svoje misli?» je ponovil Noel Vanstone s še večjim začudenjem. «Kakšne misli?»

«Samo tole, gospod!» je rekla gospa Lecount.

Izvlekla je iz svojega ličnega žepčka v predpasniku večkrat zganjen list papirja ter ga spoštljivo položila v roko svojega gospodarja.

«Ako se hočete oddolžiti stari in zvesti služabnici, gospod Noel,» je rekla mirno in s poudarkom, «tedaj blagovolite vtakniti ta listič v vaš telovniški žep in odprite ter preberite ga šele takrat, ko se boste nahajali v družbi gospice Bygrave; do tedaj ne povejte nobeni živi duši nič o tem, kar se je tu zgodilo. Obljubljam vam, da vam pojasnim in razložim svojo neobičajno željo, kakor hitro mi jo izpolnite in se vrnete po prvem svidenju z gospico Bygrave domov.»

Priklonila se je kar najprijaznejše in mirno šla iz sobe.

Gospod Noel Vanstone je neizrečeno začuden pogledaval od zganjenega lista k durim in zopet od duri na list. Tajna v njegovi lastni hiši, pred njegovimi očmi, kaj naj to pomeni?

To je pomenilo, da je gospa Lecount dobro izrabila jutro. Medtem ko je kapitan svojemu gostu podegnil mrežo črez glavo, mu je upraviteljica kopala tla pod nogami. Zganjeni list papirja je vseboval lepo popisan izlevček Magdaleninega osebnega popisa od gospodične Garth.